

Брюксел, 24.8.2016 г.
COM(2016) 544 final

2013/0141 (COD)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**съгласно член 294, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския
съюз**

относно

**позицията на Съвета на първо четене във връзка с приемането на Регламент на
Европейския парламент и на Съвета относно защитните мерки срещу
вредителите по растенията**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

съгласно член 294, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз

относно

позицията на Съвета на първо четене във връзка с приемането на Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно защитните мерки срещу вредителите по растенията

1. ИСТОРИЯ НА ДОСИЕТО

Дата на предаване на предложението на Европейския парламент и на Съвета (документ COM(2013) 267 final — 2013/0141 COD): 6 май 2013 г.

Дата на становището на Европейския икономически и социален комитет: 10 декември 2013 г.

Дата на позицията на Европейския парламент на първо четене: 15 април 2014 г.

Дата на предаване на измененото предложение: *

Дата на приемане на позицията на Съвета: 18 юли 2016 г.

* Предвид тенденциите в неофициалните дискусии между Съвета и Европейския парламент след първото четене в Европейския парламент Комисията не изготви преработено предложение, а изрази становището си относно внесените от Парламента изменения в *Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014* [Съобщение на Комисията относно мерките във връзка със становищата и резолюциите, приети от Европейския парламент по време на сесията му през април 2014 г.] (документ SP (2014)471), изпратено до Европейския парламент на 7 юли 2014 г.

2. ЦЕЛ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА

Предложението отменя и заменя законодателството на Съюза относно защитата срещу вредителите по растенията, което се състои от Директива 2000/29/ЕО относно защитните мерки срещу въвеждането в Общността на вредители по растенията или растителните продукти и срещу тяхното разпространение в Общността и още шест директиви относно мерки за здравето на растенията и относно вредителите. Настоящата законодателна рамка е в сила от 1977 г. насам и трябва да бъде адаптирана с оглед на новите предизвикателства, свързани с увеличената търговия и изменението на климата. Предложението е част от пакет от документи за изменение на законодателството в областта на здравето на растенията, здравето на животните, официалния контрол, отнасящ се до растения, животни, храни и фуражи, и разходите на Съюза за дейностите по тези политики.

Предложението обхваща оценката и управлението на рисковете от вредители по растенията. Тези вредители са класифицирани като карантинни вредители и регулирани некарантинни вредители в съответствие с критериите на международните стандарти. Карантинните вредители се делят на карантинни вредители от значение за Съюза (мерките се прилагат за цялата територия на Съюза) и карантинни вредители по отношение на определена защитена зона (мерките се прилагат само за конкретните защитени зони). Всички тези вредители се включват в списъците само въз основа на оценка на риска в съответствие с международните стандарти. Освен това беше предложено 10 % от карантинните вредители от значение за Съюза с най-сериозно въздействие върху икономиката, обществото и околната среда да бъдат класифицирани като приоритетни вредители, към които ще се прилагат по-строги изисквания по отношение на наблюденията и планове за действие с цел ликвидиране.

С предложението се въвеждат нови и по-специфични задължения във връзка с уведомяването за вредители от всички страни (компетентни органи, професионални оператори, както и частни лица). Освен това в него се определят нови и по-специфични правила, свързани с ликвидирането на вредители; наблюдения; многогодишни планове за надзор; планове за действие при извънредни ситуации и симулационни учения във връзка с приоритетни вредители; временни мерки, които следва да се предприемат по отношение на вредители, които все още не са включени в списъците като карантинни вредители от значение за Съюза; по-строги национални мерки за целите на ликвидирането; и изключения за научноизследователски цели, опити, сортови селекции, селекции или изложби.

В предложението също така се определя по-проактивна система относно въвеждането и движението в рамките на Съюза на растения, растителни продукти и други обекти, които могат да бъдат гостоприемници на такива вредители и пораждаат неприемлив фитосанитарен риск. С него се опростяват правилата за сертифициране, като се изисква единен растителен паспорт за всички растения за засаждане. Освен това в него се установяват предекспортните сертификати, които гарантират по-добра координация между държавите членки, когато дадено растение, растителен или друг продукт се придвижват през тях, преди да бъдат изнесени за държава извън ЕС.

Целта на предложението е да се постигне по-добро регулиране, тъй като с него се опростяват правилата за включване в списък на всички вредители (карантинни и регулирани некарантинни вредители) съгласно единна правна рамка, определят се по-ясни и по-подробни правила как да се реагира при поява на вредители и се хармонизират и поясняват изискванията за сертифициране на регулирани стоки за целите на тяхното въвеждане и движение на територията на Съюза. В допълнение към това с него се установяват по-прозрачни правила относно оценката и управлението на фитосанитарния риск.

3. КОМЕНТАРИ ОТНОСНО ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА

3.1 Общи коментари

Предложението на Комисията беше предадено на Европейския парламент и на Съвета на 6 май 2013 г. На 15 април 2014 г. Европейският парламент прие позицията си на първо четене, като подкрепи основните цели на

предложението на Комисията. По-специално Европейският парламент изрази съгласие относно класифицирането на вредителите, мерките за уведомяване, ликвидирането, наблюденията, планове за действие при извънредни ситуации, симулационните учения, необходимостта от по-проактивна система за внос и новия подход за сертифициране на растения, растителни продукти или други обекти. Европейският парламент предложи да се премахне горният праг от 10 % за приоритетните вредители, въведе няколко изменения за по-строги изисквания относно вноса и транзита на растения, растителни продукти или други обекти и включи задължения за докладване относно разширяването на обхвата на растителните паспорти и ефекта от мерките, свързани с вноса. Европейският парламент също така предложи всички регулирани вредители да бъдат включени в приложенията към регламента.

В позицията на Европейския парламент бяха включени 136 изменения на първоначалното предложение на Комисията.

Изменено предложение на Комисията не бе изготвено. В *Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014* [Съобщение на Комисията относно мерките във връзка със становищата и резолюциите, приети от Европейския парламент по време на сесията му през април 2014 г.](документ SP (2014)471), изпратено до Европейския парламент на 7 юли 2016 г., Комисията посочи, че би могла да приеме изцяло, частично, по принцип или при условие че бъдат преформулирани 50 от 136-те изменения, тъй като е на мнение, че тези изменения могат да пояснят или подобрят предложението на Комисията и са съвместими с неговите общи цели.

След приемането на първо четене на позицията на Европейския парламент делегациите на Европейския парламент, председателството на Съвета и Комисията продължиха да водят неофициални дискусии с оглед сключване на споразумение на етап обща позиция („предварително споразумение на второ четене“).

Тези дискусии завършиха с успех и са отразени в общата позиция на Съвета, приета с квалифицирано мнозинство. Комисията е на мнение, че общата позиция на Съвета отразява първоначалните цели на нейното предложение и взема под внимание много от забележките на Европейския парламент. Въпреки че по отношение на някои елементи общата позиция се различава от първоначалното предложение на Комисията, Комисията е на мнение, че тя представлява добре балансиран компромис и е удовлетворена, че в тази обща позиция са включени всички въпроси, които е определила като съществени при приемането на предложението.

3.2 Изменения, внесени от Европейския парламент и приети от Комисията, включени изцяло, частично или по принцип в позицията на Съвета на първо четене

Информирание на съответните професионални оператори относно планове за действие при извънредни ситуации. Европейският парламент въведе изменение (56), в което се посочва, че при поискване държавите членки предоставят информация за своите планове за действие

при извънредни ситуации на Комисията и на другите държави членки „и информират всички съответни оператори“. Информирането на всички съответни оператори е полезно допълнение, което бе прието от Комисията и Съвета и бе включено в текста на регламента.

Участие на заинтересовани страни в симулационни учения. Европейският парламент въведе изменение (57), в което се посочва, че тези учения се извършват в разумен срок и по отношение на всички съответни приоритетни вредители, „и с участието на съответните заинтересовани страни“. Участието на съответните заинтересовани страни е полезно допълнение, което бе прието от Комисията и Съвета.

3.3 Изменения, внесени от Европейския парламент и отхвърлени от Комисията, които са включени изцяло, частично или по принцип в позицията на Съвета на първо четене

Премахване на прага от 10 % за приоритетните вредители. Европейският парламент бе на мнение, че горният праг от 10 % от общия брой карантинни вредители от значение за Съюза е произволен и затова предложи да бъде премахнат (изменение 40). Комисията отхвърли това изменение, за да гарантира спазване на принципа на определяне на приоритети при приемането на списъка с приоритетни вредители. Съветът прие изменението и прагът от 10 % бе премахнат от регламента. Комисията е съгласна да приеме тази позиция в духа на компромиса и защото пак ще бъде възможно да се определят приоритети и без да се установява конкретна граница чрез законодателни мерки.

Докладване относно растителните паспорти. Европейският парламент въведе изменение, с което се установява задължение за Комисията да докладва на Европейския парламент и на Съвета относно опита, натрупан във връзка с разширяването на системата на растителните паспорти към всяко движение на растения, растителни продукти и други обекти на територията на Съюза. Този доклад трябва да включва ясен анализ на разходите и ползите за операторите (изменения 108 и 109). Комисията отхвърли това изменение, защото от оценката на въздействието беше преценено, че разширяването на обхвата на растителния паспорт за всички растения за засаждане няма да окаже значително въздействие върху операторите и търговията с растения. Съветът прие изменението. Комисията е съгласна да приеме тази позиция в духа на компромиса.

Докладване относно мерките, свързани с вноса. Европейският парламент предложи да се въведе задължение на Комисията да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, включително анализ на разходите и ползите, относно прилагането и ефективността на мерките, свързани с вноса на територията на Съюза (изменение 98). Съветът прие това изменение. Макар първоначално Комисията да отхвърли изменението на Европейския парламент, защото бе сметнено за твърде обременяващо, тя е съгласна да приеме текста, така както е формулиран в позицията на Съвета, в духа на намирането на компромисно решение.

3.4 Изменения, внесени от Европейския парламент и приети от Комисията изцяло, частично или по принцип, които не са включени в позицията на Съвета на първо четене

Някои по-незначителни изменения бяха приети частично от Комисията, но не бяха изрично включени в окончателната позиция на Съвета, тъй като по време на преговорите те вече са станали излишни или вече са обяснени на друго място, или се съдържат по подразбиране в предложението (например изменения 43, 44, 45, 51, 52, 53).

3.5 Изменения на Европейския парламент, които са отхвърлени от Комисията и не са включени в позицията на Съвета на първо четене

Включване на инвазивните чуждоземни видове в определението за вредители. Европейският парламент предложи инвазивните чуждоземни видове да бъдат включени в определението за вредители (изменение 19). Комисията отхвърли това изменение, защото такова разширяване на обхвата би довело до припокриване с Регламент (ЕС) № 1143/2014 относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове и би надхвърлило наличните ресурси за оценка и борба с вредителите. Съветът също отхвърли такова разширяване на обхвата, но се съгласи да включи непаразитните растения в обхвата на „вредителите“ при определени условия (вж. точка 3.6).

Включване на вредителите в списък в приложението към регламента вместо в акт за изпълнение. Европейският парламент предложи изменение с цел посочване на всички вредители в приложенията към регламента (например изменения 14, 30 и 31). Комисията отхвърли това изменение. Тя счита, че критериите за вземане на решение относно включването в списък на вредителите представляват основен елемент от обхвата на регламента, а не самият списък, който е преходен. Статутът на вредителите в списъците често се променя и е обвързан с мерки срещу тези вредители и с конкретните трети държави или съответните държави членки. Поради това вредителите следва да се посочват в списък в актове за изпълнение, а не в приложения към регламента. Това изменение беше отхвърлено и от Съвета със същата обосновка.

Компетентните органи да имат право да прилагат мерки за ограничаване вместо ликвидиране. В своето изменение Европейският парламент предложи компетентните органи да имат възможност да прилагат по свое решение мерки за ограничаване вместо ликвидиране на карантинните вредители от значение за Съюза, когато считат, че премахването не е възможно (изменение 47). Комисията отхвърли това изменение, защото за фитосанитарната защита на територията на Съюза е важно ликвидирането да остане единствената възможност за компетентните органи. Ограничаването следва да се допуска, ако бъде взето такова решение на равнището на Съюза с решение за изпълнение на Комисията. Това изменение беше отхвърлено и от Съвета със същата обосновка.

Координиране на обезщетението на професионални оператори. Европейският парламент въведе изменение, в което се посочва, че когато държавите членки компенсират професионалните оператори за стойността на растенията, растителните продукти или други обекти, унищожени като част от мерките за ликвидиране и приложени в трансграничен район, те гарантират координирането на адекватно

обезщетение между съответните държави членки, така че да се избегне изкривяване на пазара (изменение 48). Комисията отхвърли изменението, тъй като това допълнение не е свързано с предмета на настоящото предложение, а с финансовото регулиране на мерките на Комисията и, с оглед на неговия декларативен характер, то е в разрез със законодателната техника. Това изменение беше отхвърлено и от Съвета със същата обосновка.

Строги изисквания за фитосанитарен транзит. Европейският парламент предложи по-строги изисквания в случай на движение през територията на Съюза за растения, растителни продукти или други обекти, които са в режим на транзит, включително използване на официално одобрен фитосанитарен печат и стриктен надзор на това движение (изменения 91, 92). Комисията отхвърли измененията, защото са обременяващи и непропорционални на потенциалния фитосанитарен риск от тези стоки. Тези изменения бяха отхвърлени и от Съвета със същата обосновка, както и с оглед на факта, че разпоредбите относно транзита ще бъдат обхванати по хоризонтален начин в новия регламент относно официалния контрол (COM(2013) 265 final — 2013/0140 COD).

Консултиране с консултативна група. Европейският парламент въведе изменение, в което се посочва, че Комисията следва да се консултира с консултативната група по хранителната верига и здравето на животните и растенията, създадена съгласно Решение на Комисията 2004/613/ЕО, и че консултативната група следва да предоставя материали по време на подготовката на актове за изпълнение и на делегирани актове (изменение 113). Комисията отхвърли това изменение, защото такава практика следва да бъде оставена на преценката на Комисията, а не да се установява в законодателен акт. Комисията редовно се консултира с консултативната група относно въпроси, свързани със здравето на растенията, и за тази цел през 2013 г. в рамките на консултативната група беше създадена работна група относно растенията. Това изменение беше отхвърлено и от Съвета със същата обосновка.

3.6 Нови разпоредби, въведени от Съвета

Съветът въведе редица изменения в почти всички членове от предложението. Повечето от тези изменения представляват доусъвършенстване на разпоредбите на предложенията и с тях не се въвежда нов или основно изменен подход. При все това посочените по-долу разпоредби допълват обхвата или изискванията на предложението.

Включване на непаразитните растения в определението за вредители. Съгласно предложението непаразитните растения бяха изключени от определението за вредители. Съветът добави разпоредба, съгласно която при наличието на доказателства, че непаразитни растения (с изключение на инвазивни чуждоземни видове) пораждаят фитосанитарни рискове, които имат сериозно икономическо, социално или екологично въздействие на територията на Съюза, тези непаразитни растения могат да бъдат считани за растения, вредни за растенията или растителните продукти (вредители). Комисията прие това изменение в духа на компромиса.

Временни защитени зони. Съветът добави разпоредба, съгласно която Комисията може да признава временни защитени зони, към които се прилагат условията за обикновените защитени зони. При все това за установяването на временна зона се изисква единствено наблюдение с продължителност една година вместо наблюдение в продължение на три години, както се изисква за обикновените защитени зони. Признаването на временна защитена зона е валидно не повече от три години от датата на признаването и изтича автоматично след три години. Комисията прие тази разпоредба, защото с нея може да се гарантира по-гъвкав подход във връзка с установяването на защитени зони.

Внос на високорискови растения, растителни продукти или други обекти. Съветът предложи, ако предварителната оценка разкрие, че растения, растителни продукти или други обекти, произхождащи от трета държава, които не са обхванати от други изисквания, представляват риск от вредители на неприемливо ниво за територията на Съюза, те да се наричат „високорискови растения“, „високорискови растителни продукти“ или „високорискови други обекти“ и въвеждането им на територията на Съюза да бъде забранено. При тази предварителна оценка се вземат предвид определени предписани критерии, както е целесъобразно за даденото растение, растителен продукт или друг обект. Комисията приема акт за изпълнение, съдържащ списък, в който временно са включени на подходящото таксономично ниво високорисковите растения, растителни продукти или други обекти и, когато е целесъобразно — третите държави, групи от трети държави или конкретни области от съответните трети държави. Този списък може да се изменя, ако пълната оценка на риска докаже, че посочените растения, растителни продукти или други обекти следва да не бъдат регулирани или следва да бъдат обхванати от забрани или специални мерки съгласно регламента. Комисията прие това изменение в духа на компромиса, защото с него може да се гарантира проактивна политика по отношение на вноса в съответствие със Споразумението на Световната търговска организация за санитарните и фитосанитарните мерки.

Правила относно дървения опаковъчен материал. Съветът добави по-конкретни правила относно въвеждането и движението на територията на Съюза на дървен опаковъчен материал, както и неговото извеждане от територията на Съюза. Такова въвеждане и движение трябва да се осъществява при изрично спазване на съответния международен стандарт (стандарт МСФМ № 15 съгласно Международната конвенция по растителна защита (IPPC). Комисията прие това изменение, защото с него се осигурява повече яснота във връзка с правилата относно дървения опаковъчен материал.

Съоръжения за задържане. С оглед да допълни разпоредбите на предложението, свързани с карантинни пунктове, Съветът също така добави набор от разпоредби относно съоръженията за задържане, тъй като няколко държави членки може да не са в състояние да установяват и управляват карантинни пунктове. Комисията прие това изменение, защото то предлага повече гъвкавост за някои държави членки.

Фитосанитарни сертификати за вноса на всички растения. В съответствие с предложението на Комисията живите растения

(включително цели растения, плодове, зеленчуци, рязани цветове и др.), които подлежат на специфични изисквания за внос, могат да бъдат въвеждани в Съюза само ако са придружени от фитосанитарен сертификат. Съветът разшири обхвата на това задължение. Той добави разпоредбата, че Комисията определя чрез акт за изпълнение, че такова задължение се прилага към всички растения (а не само растенията, за които са определени изисквания за внос). В този акт за изпълнение обаче се определя, че за тези растения не се изисква фитосанитарен сертификат, когато оценка, основана на доказателства за риска от вредители и на опита от търговията, показва, че подобен сертификат не е необходим. При тази оценка се вземат предвид определени предписани критерии. Комисията прие това разширяване на обхвата на фитосанитарния сертификат, защото чрез него се придобива по-добра представа за внесените растения и също така се предлагат по-добри фитосанитарни гаранции.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията е на мнение, че в общата позиция, приета от Съвета с квалифицирано мнозинство, са отразени първоначалните цели на нейното предложение и са отчетени много от забележките на Европейския парламент. Въпреки че по отношение на някои елементи общата позиция се различава от нейното първоначално предложение, Комисията е на мнение, че тя представлява добре балансиран компромис и е удовлетворена, че в тази обща позиция са включени всички въпроси, които е определила като съществени при приемането на предложението.

Поради горепосочените причини Комисията подкрепя общата позиция, приета на 18 юли 2016 г.